

"Cơ hội lịch sử" đưa giáo dục Việt Nam lên tầm cao mới

16:46 26/12/2025

Theo ông Đồng Ngọc Ba, đại biểu Quốc hội hoạt động chuyên trách tại Ủy ban Tư pháp và Pháp luật, hoạt động lập pháp của Quốc hội thời gian qua đã thiết lập nền tảng pháp lý vững chắc cho sự phát triển giáo dục và đào tạo.

Ông Đồng Ngọc Ba, đại biểu Quốc hội hoạt động chuyên trách tại Ủy ban Tư pháp và Pháp luật, chia sẻ tại tọa đàm. Ảnh: Xuân Quý

Đảng và Nhà nước ta luôn nhất quán quan điểm giáo dục là sự nghiệp của toàn Đảng, toàn dân. Tại tọa đàm “80 năm thành tựu giáo dục và dấu ấn lập pháp” do Báo Đại biểu Nhân dân tổ chức chiều 24/12, ông Đồng Ngọc Ba, đại biểu Quốc hội hoạt động chuyên trách tại Ủy ban Tư pháp và Pháp luật, cho biết, để cụ thể hóa tinh thần của Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo cũng như các chủ trương, chính

sách của Đảng, Quốc hội Khóa XV, đặc biệt là tại Kỳ họp thứ Chín và thứ Mười, đã dành sự quan tâm đặc biệt cho lĩnh vực giáo dục, tạo nên những dấu ấn lập pháp, thiết lập cơ chế, chính sách ở tầm vĩ mô để chúng ta có cơ sở triển khai, tháo gỡ những vướng mắc trong thực tiễn.

Trước hết là Luật Nhà giáo - đạo luật đầu tiên tôn vinh nghề nghiệp cao quý và quan trọng của xã hội. Đại biểu Đồng Ngọc Ba cho rằng, Luật đã xử lý vấn đề then chốt và lớn nhất để giáo dục phát triển, đó là đội ngũ con người. Đây là khâu đột phá, điều kiện quyết định chất lượng giáo dục.

Dấu ấn thứ hai nằm ở sự chuyển dịch mạnh mẽ về tư duy quản trị, từ nặng về quản lý hành chính sang mô hình Nhà nước kiến tạo. Các đạo luật và nghị quyết mới đã cụ thể hóa tinh thần này bằng cách đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, trao quyền tự chủ tối đa cho các cơ sở giáo dục gắn liền với trách nhiệm giải trình.

Cụ thể, việc sửa đổi Luật Giáo dục đã tạo ra bước ngoặt trong việc tinh gọn hệ thống và bảo đảm công bằng xã hội. Những cải cách như chuẩn hóa văn bằng, chứng chỉ, thay thế bằng tốt nghiệp THPT bằng giấy xác nhận hoàn thành chương trình, hay chủ trương miễn phí sách giáo khoa thống nhất không chỉ giúp giảm bớt gánh nặng chi phí mà còn mở ra cơ hội học tập bình đẳng cho mọi đối tượng.

Luật Giáo dục đại học (sửa đổi) đã hoàn thiện “chìa khóa” tự chủ, định hình mô hình quản trị hiện đại, giúp các trường bứt phá trong đào tạo chuyên sâu và hội nhập quốc tế.

Luật Giáo dục nghề nghiệp (sửa đổi) đã bổ sung trung học nghề như là một cấu phần quan trọng trong hệ thống giáo dục quốc dân. Đây một cơ sở rất quan trọng để mở rộng và tăng cường hiệu quả của phân luồng, liên thông, học tập suốt đời, khắc phục thực tế mất cân đối giữa đào tạo hàn lâm với đào tạo nghề.

Ngoài các luật, Quốc hội còn thông qua Nghị quyết về một số cơ chế, chính sách đặc thù, vượt trội để thực hiện đột phá giáo dục và phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia hiện đại hóa, nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo giai đoạn 2026 - 2035.

Toàn cảnh tọa đàm. Ảnh: Xuân Quý

Từ chính sách đến thực tiễn: Quan trọng là khâu thực thi

Việc Quốc hội cùng lúc xem xét, sửa đổi 3 đạo luật then chốt trong lĩnh vực giáo dục theo quy trình rút gọn tại một kỳ họp, cùng với hàng loạt nghị quyết quan trọng, là một hiện tượng lập pháp hiếm thấy. Theo ông Đồng Ngọc Ba, đây không chỉ là sự thay đổi về mặt kỹ thuật văn bản, mà là một cuộc cải cách sâu sắc, toàn diện và đồng bộ từ tư duy đến hành động.

Qua đó, thể hiện cam kết mạnh mẽ và giải pháp cụ thể để đổi mới cơ chế, có chính sách ưu tiên về nguồn lực phát triển giáo dục và đào tạo. Với sự chuẩn bị kỹ lưỡng này, lộ trình phát triển giáo dục Việt Nam được kỳ vọng sẽ tạo ra những tác động mạnh mẽ.

Đại biểu Đồng Ngọc Ba cho rằng, về ngắn hạn, ngay khi các chính sách đi vào cuộc sống, như chính sách đối với nhà giáo, phân cấp phân quyền trong tuyển dụng giáo viên, bảo đảm điều kiện học tập, miễn, hỗ trợ học phí... sẽ giúp ổn định và phát triển đội ngũ, trong đó có đội ngũ nhà giáo và đội ngũ thực hiện nhiệm vụ quản lý.

Ông Đồng Ngọc Ba cho đây là "cơ hội lịch sử" để đưa giáo dục Việt Nam sang giai đoạn mới, lên tầm cao mới. Ảnh: Xuân Quý

Trong trung hạn, với điểm nhấn là tự chủ đại học, mở rộng giáo dục nghề nghiệp, triển khai chương trình mục tiêu quốc gia sẽ góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, cải thiện khả năng thích ứng của hệ thống giáo dục với thị trường lao động và yêu cầu phát triển đất nước trong bối cảnh hội nhập.

Ở tầm nhìn dài hạn, đây được coi là "cơ hội lịch sử" để đưa giáo dục Việt Nam sang giai đoạn mới, lên tầm cao mới. Một nền giáo dục vững chắc, kết hợp chặt chẽ với khoa học - công nghệ và đổi mới sáng tạo, sẽ là nền tảng cốt lõi để nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia. Giáo dục không còn là một lĩnh vực riêng lẻ mà trở thành động lực trực tiếp thúc đẩy kinh tế - xã hội, đưa đất nước vươn mình tới những tầm cao mới.

Dù các quyết sách đã mở ra cơ hội rất lớn, nhưng ông Đồng Ngọc Ba cũng thẳng thắn lưu ý rằng, luật pháp và chính sách mới chỉ là điều kiện cần. Bài học từ các đợt cải cách, đổi mới ở các lĩnh vực trước đây cho thấy, cơ chế, chính sách chỉ phát huy hiệu quả khi thực hiện tốt. Điều này phụ thuộc vào nhiều yếu tố: quyết tâm chính trị, sự hướng dẫn thực thi sát sao và hệ thống giám sát, kiểm tra chặt chẽ.

Nếu chúng ta tận dụng tốt "cơ hội vàng" về thể chế này, giáo dục sẽ thực hiện đúng sứ mệnh là "chìa khóa" mở cửa tương lai, đóng góp xứng đáng vào mục tiêu phát triển đất nước đến năm 2030 và tầm nhìn 2045.

Hoàng Phương (t/h)